

Provedba prvog ciklusa nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke u Zadarskoj županiji

Anđelka Gverić

Služba za socijalnu medicinu i javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo Zadar

Ključne riječi: rak dojke, nacionalni program, Zadarska županija

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi pokrenulo je u rujnu 2006. god. «Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke», u sklopu kojega je ženama u dobi od 50 do 69 godina starosti omogućeno obaviti mamografsko snimanje dojki, svake druge godine.

Nacionalni programa ranog otkrivanja raka dojke na području Zadarske županije koordinira Služba za socijalnu medicinu i javno zdravstvo, Zavoda za javno zdravstvo Zadar.

Služba provodi sljedeće aktivnosti: organizira mamografsko snimanje tj. naručuje i šalje pozive ženama za mamografiju, prati odaziv žena, nastoji stupiti u kontakt sa ženama koje se nisu odazvale, daje savjete ženama koje se javljaju na besplatni telefon 0800 200 157, mijenja termine na zahtjev žena, prikuplja i evidentira mamografske nalaze i upitnike, prati i evaluira rezultate nalaza, provodi medijsku kampanju te u suradnji s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi i Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo sudjeluje u rješavanju problema, u cilju što bolje uspješnosti i trajnosti Programa.

Mamografsko snimanje u prvom ciklusu obavljalo se na 3 lokacije u Zadru: Opća bolnica Zadar, Poliklinika Lozo, Poliklinika Crvelin.

U Zadarskoj županiji Program je započeo 22. rujna 2006. godine slanjem prvih poziva, a samo mamografiranje je započelo 02. listopada 2006. godine.

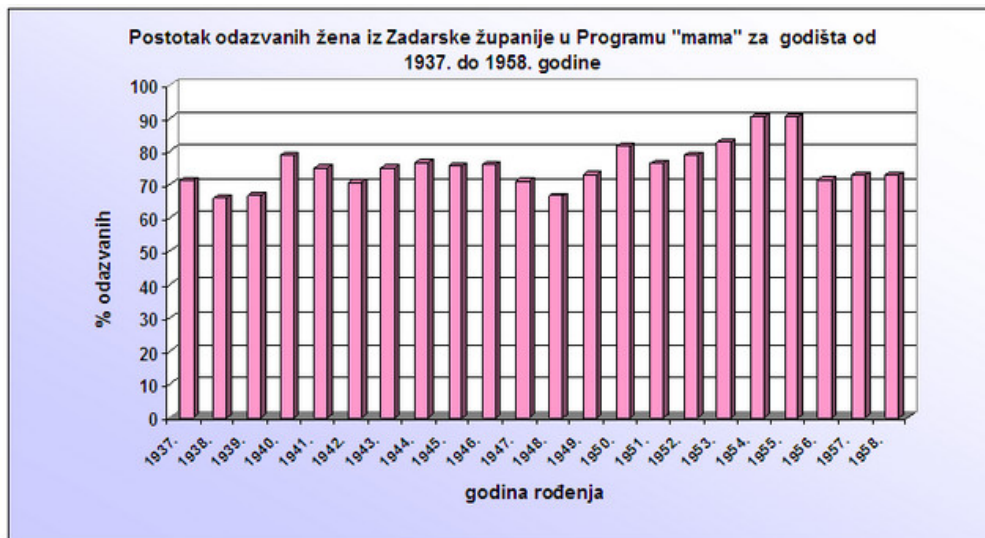
Prvi ciklus je završen 24. kolovoza 2009. godine.

Tijekom i nakon završetka prvog ciklusa slali smo ponovne pozive ženama koje se nisu odazvale u prvom ciklusu. Liječnicima i patronažnim sestrama slali smo popise neodazvanih žena iz njihove skrbi, kako bi ih i oni potaknuli na odlazak na mamografsko snimanje.

Ukupan broj predviđenih žena za pozvati iz Programa «mamma» (50-69 godina starosti) bio je 29.886.

Na mamografsko snimanje u prvom ciklusu odazvalo se 17.435 žena. U odazvane ubrajamo sve snimljene žene, one koje su obavile mamografiju unutar godinu dana i žene koje već boluju od karcinoma dojke. Postotak odazvanih žena po godištim rođenja prikazan je u slici 1.

Slika 1.

Prosječni postotak odaziva navedenih godišta bio je 75,51 %.

Imali smo veliki broj vraćenih koverti - 6.184. To su uglavnom žene s dvostrukim državljanstvom te žene koje imaju različito mjesto boravišta i prijavljenog prebivališta (područja od posebne državne skrbi, vikendice u turističkim područjima).

Do kraja prvog ciklusa snimljeno je 15.300 žena, a među njima je otkriveno 70 novih slučajeva raka dojke, od kojih je 50% otkriveno u 0 i I stadiju, a 25% u II stadiju bolesti.

Potrebno je istaknuti da su ovi rezultati postignuti interdisciplinarnim radom zdravstva, politike, medija i udruga, uz brojne akcije i napore poduzimane u cilju senzibilizacije i motivacije žena i javnosti. U radu je izražen veliki entuzijazam i trud tima u Zavodu za javno zdravstvo Zadar, međusobna suradnja i komunikacija Zavoda ZJZ Zadar s voditeljima mamografskih jedinica u Zadru, liječnicima obiteljske medicine, patronažnim sestrama, ginekolozima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, djelatnicima u Općoj bolnici Zadar, našim lokalnim medijima (novine, radio, televizija), poštom Zadar, transportnim tvrtkama Jadrolinija - Rijeka (brodska) i Liburnija - Zadar (autobusna), koje su dale besplatan prijevoz ženama koje su išle na mamografsko snimanje u Zadar uz moralnu i materijalnu podršku Zadarske županije i Grada Zadra.

Zbog povećanog broja žena upućenih na UZV pregled dojki u Opću bolnicu Zadar i postojanja samo jednog ultrazvučnog aparata nastala je duga lista čekanja. Upornim traženjem nabavljen je još jedan aparat koji su donirali Poglavarstvo Zadarske županije i prijatelji iz Moslavačke pokrajine.

Organizirali smo i održali niz stručnih predavanja za liječnike i medicinske sestre u Zadarskoj županiji.

Organizirali smo i održali više javnih tribina. Napravili smo i distribuirali plakate i brošure vezane uz rak dojke. Tijekom dva vikenda organizirali smo dolazak pokretnog mamografa u lički dio Zadarske županije (Gračac i Srb).

Sudjelovali smo u nizu emisija na lokalnim radio postajama, televizijama i novinskim člancima, a sve vezano uz temu raka dojke. Obzirom na nastavak programa nastavljamo i dalje sa svim akcijama.

Ponosni smo što je ovaj Program uspješan, a još više sretni što je nastavljen.

U ime svih žena zahvaljujemo svima koji su omogućili njegovu provedbu i nastavak ili se uključili u akciju što ranijeg otkrivanja ove bolesti s ciljem smanjenja umiranja i poboljšanja kvalitete života oboljelih žena.

LITERATURA:

1. Fajdić J. i suradnici. Bolesti dojke. Zagreb: Nakladni zavod Globus, 1998.
2. Turić M, Kalović K, Eljuga D, Klinička onkologija. Zagreb: Nakladni zavod Globus,
3. Klinika za tumore, Hrvatska liga protiv raka, 1996.
4. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, vlade Republike Hrvatske. Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke. Zagreb, lipanj 2006.
5. Popis pučanstva Republike Hrvatske 2001. godine Državni zavod za statistiku, Zagreb 2001.
6. Popis žena rođenih od 1937. do 1955. godine s mjestom prebivališta u Zadarskoj županiji. Ministarstvo unutarnjih poslova vlade Republike Hrvatske, Zagreb 2006.
7. Strnad M. i suradnici. Incidencija raka u Hrvatskoj, Bilteni 22-29, Hrvatski zavod za javno zdravstvo
8. Epidemiology of breast cancer in young women, USA, 2005-2006. 23: 3-8
9. Incidente of breast cancer before and after implementation mammografy screening, Oslo, Norway, 2006. 126(22) : 2935-8.

Kontakt osoba:

Anđelka Gverić, dr. med. spec. epidemiologije
Služba za socijalnu medicinu i javno zdravstvo
Zavod za javno zdravstvo Zadar
Adresa: Kolovare 2, 23 000 Zadar
Tel.: 023 300-835
Fax: 023 211-072
E-mail: socijalna-zadar@ziz.htnet.hr